

Boerinnen in pasteltinten

Lenin, arbeiders en soldaten, maar ook ballerina's en naakten met forse derrières – in Amsterdam worden zondag 220 schilderijen van Russische impressionisten geveild.

Door GERDA TELGENHOF

Het licht – dat is het eerste dat opvalt in de schilderijen van Russische impressionisten. Opvallend veel witte accenten zitten erin, de mensen dragen fel rode, gele of blauwe jassen en sjaals, ze werken in goudgele korenvelden of skiën in smetteloze sneeuw. Al zijn er schilders met een donkerder palet, in het totaalbeeld overheerst de lichtheid.

De laatste jaren verschijnt steeds meer werk van 20ste-eeuwse Russische kunstenaars op de westerse kunstmarkt, in Nederland onder meer door toedoen van kunsthandel Gebr. Douwes Fine Art, Cees Hogendoorn en Jacques Monasch van Gallery nr. 50, alle drie in Amsterdam. De kunstwerken zijn prettig geprijsd en daarom voor een groot publiek bereikbaar. Dat blijkt ook uit de schattingen op de veiling *Russisch Impressionisme* bij Glerum in Amsterdam, waar zondag meer dan 220 schilderijen en tekeningen van dit genre worden verkocht. Ze zijn in vijf prijscategorieën ingedeeld – de goedkoopste met richtprijzen onder de 1.000 euro, de duurste boven de 6.000 euro.

Bijna de helft van de veiling bestaat uit de collectie van verzamelaar en galeriehouder Cees Hogendoorn. Hij woonde jarenlang in Moskou, dreef sinds 2000 een galerie in Amsterdam met Russische kunst, maar moet daar nu om gezondheidsredenen mee stoppen. Evert Douwes jr. bracht 120 schilderijen in en heeft van tevoren al behoorlijk wat reacties gehad. „Er is steeds meer vraag naar. Ik heb er vorige week op de kunstbeurs pAn veertig van verkocht; veel aan nieuwe klanten, zowel jong als oud.” Ook de Russen zelf hebben hun landgenoten ontdekt. „In Moskou liggen de prijzen soms hoger dan hier”, zegt Douwes.

Het aanbod op de veiling toont een gevarieerd beeld van het sociaal-realisme en het impressionisme, noodgedwongen de twee hoofdrichtingen in de 20ste-eeuwse Russische schilderkunst. De revolutie van 1917 inspireerde veel Russische kunstenaars onder wie Malevitsj tot experimenteren. Ze kregen in het begin steun van de regering, maar dat veranderde onder Stalin. In de jaren dertig werd het sociaal-realisme de enige, verplichte stijl in de kunsten. Kunst moest de staat verheerlijken en de klasseloze maatschappij propageren. Dat leidde tot afbeeldingen van koene arbeiders, boerendochters, soldaten en van regeringsleiders omringd door bewonderende onderdanen.

De meeste kunstenaars probeerden naast hun verplichte werk ook hun eigen artistieke weg te vinden. Ze maakten realistische kunst die alleen voor henzelf bestemd was, en waarvoor ze in hun naaste omgeving inspiratie opdeden. De schilderijen tonen families rond de tafel, musicerende of spelende kinderen, sporters,

Viktor M. Savin 'Onze meisjes, badend in de rivier' (1967) Richtprijs boven 6.000 euro

Grigori A. Goncharov 'Skiënde familie' (1955) Richtprijs 4-6.000 euro

ballerina's, naakten en stilleven.

„Het technisch niveau van die oudere groep schilders is hoog. Kunstenaars kregen een opleiding van ten minste zes en soms wel tien jaar”, zegt Douwes. „Vooral de jaren vijftig en zestig vormen een belangrijke periode waarin met veel oorspronkelijkheid werd geschilderd. Je ziet nu dat de jonge generatie, omdat de vraag toeneemt, snel in dezelfde stijl probeert te schilderen om geld te maken, maar dat niveau halen ze meestal niet.”

Op de veiling zijn alle populaire thema's van de impressionisten vertegenwoordigd, van Lenin tot landschap en boerenleven. Zo is er uit de collectie Douwes een doek in pasteltinten van Vladislav Fedorov van een boerin die hangend uit het raam naar haar baby kijkt. Het licht valt op haar gele boezeroen, het witte dekentje en roze kapje van de kindervagen en de bloemen in het gras. Maar er

is ook een paardenrace vol actie en een kerk in de steigers.

Het leeuwendeel van de collectie van Hogendoorn bestaat uit werk van twee schilders, onder wie de internationaal bekende Konstantin Lomykin (1924-1993). Lomykin hield van balletmeisjes met spitzen en tutu's, maar schilderde ook kleurrijke stilleven en naakten met forse derrières. Douwes: „Het aandeel van Hogendoorn leende zich eigenlijk niet voor één veiling. Daarom leek het ons leuk het aanbod wat breder te maken. Wij hebben zo'n grote collectie dat we makkelijk een honderdtal schilderijen konden uitzoeken. Zo werd de veiling interessanter. En, wat ons betreft, goed voor de pr.”

Glerum, Lekstraat 63, Amsterdam. Veiling: zondag 19 dec 15u. Kijkdagen: 16 t/m 18 dec 10-17u en 19 dec 10-12u. Tel. 020 3012950, www.glerum.nl